

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéssel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzeket kérjük Kézdi-Vásárhelyre a kiadó-hivatalba küldeni.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Iparunk érdekében.

Kézdi-Vásárhely, 1886. június 15.

Azon nyomás, mely a Romániával való vámszerződés meghiusulása óta határszéli iparunkra nehezedik, felébrésztette iparosaink tevékenységét; komolyan kezdenek arról gondolkodni, hogy minő eszközökkel lehetne a hanyatló ipartismét lábra állítani. A brassói iparegyletek egy kiviteli árucsarnokban látják a mentő eszközt, melynek fentartásához az állam eszközölne ki valamelyik pénzintézetnél nagyobb összegű olesó hitelt. Ezen eszme megvalósíthatása iránt a brassói iparosok egy terjedelmes memorandumot intéztek a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez s egyidejűleg megküldvén a kézdivásárhelyi iparosoknak is, csatlakozásra hívták fel.

E tárgyban a kézdivásárhelyi iparosok folyó hó 15-én gyűlést tartottak, melynek tárgyai a következők voltak: Szöcs József polgármester ur bejelenti a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter által összehívott ánkett eredményét; felolvastattak a brassói iparosok által készített memorandum; olvastattak a Dobay János által a kézdivásárhelyi iparosok érdekében készített emlékirat, s végre a brassói iparosokkal tartandó közös értekezletre kiküldötték Szöcs József polgármester és Molnár Józsiás megválasztottak.

A gyűlés folyamáról a következőket adjuk:

Elnök polgármester fél 10 órakor megnyitván a gyűlést, jegyzőnek Benkő Sándor kértet fel.

Elnök polgármester budapesti küldetéséről következőleg ad jelentést:

Tisztelt gyűlés!

Igen örülök azon, hogy felhívásom visszhangra talált és oly szép számban jelentek meg ezen tanácskozássra.

A válságos és nyomorúságos idők szokták az embert próbára tenni. Hogy mily szükség van akkor az összetartásra, nincs miért fejtegetnem; e város népe mindig fel tudta fogni helyzetét; összetartó volt, ha a szükség úgy kívánta.

Tagadhatatlanul igaz, hogy a romániai vámszerződés elejtésével nagy csapás érte városunkat és annak iparosait; egyszerre el lett zárva az ut előlük s ezzel megszűnt sokaknak munkájuk és keresetük, mert elvesztették iparcikkjeiknek piacát; s ezzel együtt megszűnt az oly szép előhaladásnak indult ipar fejlődése is. De azért ne csüggedjünk el, hisz úgy is elérte volt a netovábbját, mert nem lehetett lépten-nyomon egyebet hallani a panasznál, hogy a román hivatalnokok mennyi visszaélést követnek el és a kereskedők is hogy zsákmányolják ki iparosainkat kényük-kedvük szerint és juttatják lassan-lassan tönkre, minek példáit látjuk is.

Tehát meglehet, hogy még javunkra fog szolgálni ezen válságos helyzet; új gondolatok és eszmék tárulnak fel előttünk; csak legyünk összetartók, mert együttesen inkább érvényt tudunk szerezni kívánalmainknak és az összpontosított erővel inkább ki lehet vinni bármit s inkább meghallgatásra találni sorsunk felsőbb helyen is. Csak úgy lesz elérhető a cél, ha együttesen emelünk szót s felhívjuk a kormány figyelmét, megmutatjuk a módokat arra nézve, hogy miképpen lehetne ezen a bajon segíteni.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur ő nagyméltósága is érezvén a vámszerződés meghiusulásával azon nagy csapást, mely a határszéli városokat és ezek iparosait éri, éppen ezért hívta fel egy ánkettre a kamarák tagjait és nagyobb iparosokat, szakértőket, hogy személyesen nyilatkozzanak arról, hogy miképpen vélük segíthetni ez állapotot.

Ezen tanácskozásban részt venni nekem is szerencsém volt a brassói iparkamara behívása folytán, és személyesen győződtem meg a kormánytól irántunk való jóakaratról; csak a kiviteli módzatok kívántatnak meg arra, hogy miképpen lehessen a bajon sürgősen segíteni.

Mint hogy az ánkett a tanácskozás tárgyát nem képezhetette egyéb, mint az, hogy iparosainkat miképpen lehetne megmenteni, az első napon csakhamar az alapelvek lettek megállapítva és szűkebbkörű bizottságok alakítottak, melyekben meg lett vitatva minden oldala az ügynek s jegyzőkönyvre vétetett, s egy végleges tanácskozásban előterjesztettek a módzatok, melyekkel el lehetne érni a célt.

A szűkebb körű tanácskozás alatt is észlelvén azt, hogy a kormány jóakarata is sok akadályba ütközik, mert az állam időről időre nagy vállalkozásokkal szerződéseket köt, melyeket felbontani nem lehet: más módról kellett gondoskodni s így hoztam ajánlatba azt, hogy a népfelkelési törvény most léptetvén életbe, annak csapatai számára tegyen a kormány megrendelést; ily rendkívüli esetben legalább is 15 ezer pár bakkanecset, akár csizmát elkészíttethetne, s ezáltal városunkban két iparág, a timár- és csizmadia-iparnak, új életet lehetne adni. A míg ezen munkák készülének, addig a czélba vett kiviteli áruaktárak felállítására is eszközölhető lesz, s ez által, ha még olesó szál-

lítás kedvezmény is adtnék, lehetséges lenne saját hazánkban új piacot keresni és az iparnak új lendületet adni.

Az asztalosipar, úgy más iparágak is, csak úgy nyerhetnek újabb lendületet, ha minél nagyobb szállítási kedvezmény adatik; ez által érhető el a versenyképesség.

Városunkban igen fontos szerepük van a szesziparágaknak is, melyek a vasut hiánya miatt a terjedelmesebb földdekkel szemben a versenyt nem bírják kiállani, mert a tengelyen való szállítás sok időt és pénzt igényel. Mily nagy lenne a különbség, ha ezek is a szesz és marháik szállítására nézve legalább is 30 százaléki kedvezményben részesülnek! Mert a mostani viszonyok mellett lassan-lassan ezek is megszűnnek, mi az állam részére is nagy hátrányt fog okozni és itt minden forgalmi élénkséget megszüntet.

Tisztelt gyűlés! Ezek voltak az ánkettnek tanácskozási elvei; ezeket kívántam tudomásukra hozni, hogy fogalmuk legyen az ott történetekről.

Ezután a brassói iparosok felirata olvastott fel, mely tudomásul vétetvén, Dobay János emlékirata olvastatik. Ezen emlékirat szövege a következő:

Nagyméltóságú Földmivelés-, Ipar- és Kereskedelemügyi Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Azon szomorú, vigasztalan állapot, melybe városunk kereskedelme és ipara jutott, kényszerít, hogy panaszaikkal Nagyméltóságod kegyes színe elé járuljunk, onnan várva a segílyt és a jobb jövő reményét. Őszintén tárjuk fel Nagyméltóságod előtt súlyos helyzetünket s bizunk abban, hogy panaszaink meg fog hallgattatni.

Kegyelmes Ur!

Kézdi-Vásárhely város 5200 lakosa már földrajzi és birtokviszonyainál fogva kizárólag a kereskedelemre és ipartüzésre van utalva. Ha tekintetbe vesszük, hogy e városnak összes termő földje 945 hold s hogy a szomszéd faluk határain birtokok művelése mily nagy költséggel és kevés haszonnal jár: tisztán áll előttünk, hogy csupán a kereskedelem és ipartüzés lehet egyedüli életpálya Kézdi-Vásárhely polgáraitra nézve. Ezen sajátos területi viszonyról fogva, hogy t. i. városunk úgy szálva be van ékelve a szomszéd faluk határai közé, a földmivelés csak mellékfoglalkozássá vált s régi idő óta egy hatalmas, életképes ipar fejlődött ki városunkban, mely a Kelettel fennállott összeköttetéseivel fogva felvirágzásra jutott s a polgárság jólétének vetette meg alapját.

Voltak aranyidők, midőn a kézdivásárhelyi iparosnak nem kellett attól félnie, hogy becsületes munkája után nem tud megélni, s munkaerejét nem szibbasztotta el a jövő sötét képe, mert Románia oly piac volt mindig, melyen iparcikkjei biztos kelendősegre számíthattak. Ámde e szép idők elmúltak: Románia bezárult

előttünk, s a helyi fogyasztás — különösen az utóbbi időkben — oly csekély, hogy iparosaink nagy számához képest alig jöhet tekintetbe s alig nyújt annyit, mennyivel mindennapi kenyerünket megszerezhetjük.

Elvesztettük Romániát s ezzel elvesztettük fogyasztó közönségünket.

Nem váratlanul, de készületlenül talált e csapás. Mi tudtuk, hogy Románia el fog veszni ránk nézve, s ismerve azon lázas törekvést, melylyel Románia minden áron ipart akar magának teremteni, s gyakran keserűen tapasztalván azon huzavonát, erőszakoskodást, melylyel a román tisztviselők iparcikkjeink bevitelét nehezíteni igyekeztek, tudtuk, hogy csak idő kérdése, mikor fogunk ipartermékeinkkel teljesen kiszorulni; de a Romániával való kereskedelmi szerződés meghiusulásával a csapás sokkal hamarabb következett be, mint a hogy gondoltuk, s minket egészen készületlenül talált.

Iparunkat Románia fejtette ki a következképpen Románia nélkül nem élhet. Iparosainknak állandó munka, fogyasztó közönség kell, mert e nélkül megsemmisülünk, elpusztulunk.

Mint megdöbbenő, szomorú jelenséget kell Nagyméltóságodnak tudomására hozni, hogy iparosaink között napról napra kezd terjedni a Romániába való kivándorlás eszméje. Ha iparosaink becsületes munkájuk után itt hazájukban nem tudnak annyit keresni, mivel magukat és családjukat fentartassák: nem lehet csodálni, ha a szükség és nyomor arra kényszeríti, hogy elhagyják hazájukat s idegen helyen keressenek új életpályát maguknak. A folyó évi június 1-jével életbelépett szerződés nélküli állapot s az ezzel járó magas vámtételek miatt már eddig is több iparos tette át műhelyét Romániába. Mi nem aggódunk ezeknek sorsa felett, mert tudjuk, hogy a román kormány bizonyára tárt karokkal fogadja iparosainkat; de igenis méltó okunk van attól tartani, hogy az ezen iparosok által bevitt segédek örökre elvesznek reánk nézve. Később ott megtelepednek, önálló ipart kezdenek, s így úgy szólva saját véreink kovácsolnak fegyvert ellenünk. Nincs módunk ezt megakadályozni, mert hisz mindnyájunkra egyforma súlylyal nehezedik e szomorú állapot. Manapság, Kegyelmes Ur, már oda jutottunk, hogy boldogok vagyunk, ha nehéz munkánk után mindennapi kenyerünket magunknak és családunknak megszerezhetjük. Az a boldog idő, hogy egy iparos egy hosszú élet fáradságos munkája után öreg napjaira egy kis vagyont is szerezhetett, elmúlt, s a jelen

sanyaru viszonyok régen megtanítottak vágyainkat mérsékelni s meglegedni azzal, ha véres verejtékünk árán annyit szerezhetünk, hogy magunk és családunk a nyomortól megmentessék.

Nem mondhatjuk azt, hogy csupán a Romániával megkötött vám szerződés oka jelen nyomott helyzetünknek. Van még más okok is, melyek együttesen előidézték jelen válságos állapotunkat. Ilyen első sorban a helyi fogyasztás hiánya; ezt meg a kereskedelemben, mezőgazdaságban és általában közéletünk minden ágában mutatkozó pangás idézi elő. Mint a test egy beteg tagjának fájdalma kihat egész szervezetünkre, úgy érzi iparunk a társadalom többi részében mutatkozó általános pangást. „Nincs pénz és nincs kelendősége semminek”; ezt lehet hallani lépten-nyomon és ez ezáltal nem frázis, hanem szomorú valóság. Iparosaink hiában munkálkodnak emberfeletti erővel és kitartással: az elkészített iparcikkék nagy része nem talál vevőre, mert a legnagyobb részben földmivesekből álló fogyasztó közönség hasonló nyomor sulya alatt nyög. Azon bámulatra méltó kitartás s fáradságot nem ismerő szorgalom, melylyel a kézdí-vásárhelyi iparos piacot igyekszik árúinak szerezni: utóbbi időkben eredményre nem vezet. Iparosaink hiában keresik fel már többé a közeli és távoli országos vásárokat; többnyire mindig rá kell fizetniök, mert nincs pénz és nincs vevő. A rendes heti vásárokról meg az új ipartörvény értelmében iparosaink ki lettek zárva, sily körülmények között egészen a helyi piacra lévén utalva, ha némelykor hetekig tartó kedvezőtlen időjárás áll be, hetekig nincs iparosainknak semmi keresete.

Nem kevesbé fontos, nyomós oka ipari hanyatlásunknak az iparüzéshez feltétbbs szükséges olcsó hitel hiánya.

Az ipar és kereskedelem csak úgy lehet életképes s csak úgy fejlődhetik, ha tőkével vagy ennek hiányában olcsó hitellel rendelkeznek. Ez pedig nálunk csaknem egészen hiányzik. Iparosaink — igen kevés kivétellel — nem rendelkeznek tőkével s kölcsön vett pénzen kénytelenek beszerezni a feldolgozandó nyers anyagokat, s a hol az iparos — mint nálunk is — 9, csaknem 10%-os pénzzel dolgozik, ott haladásról szó sem lehet. Az ipartermékek nagy kelendősége mellett talán kétszerezett munkássággal még le tudnák győzni iparosaink a drága kölcsönrel járó sulyos következményeket, de ily általános pangás mellett adósságokba merülnek, koldusbotra jutnak. Sok szomorú példát tudnánk ezen állításunk igazolására a közelmúltból felhozni, de nem akarjuk Nagyméltóságodat ezzel terhelni; elégnék tartjuk rámutatni az olcsó hitel hiányára, mint ipar nyomoraink egyik fő okára, Nagyméltóságod kegyes jó indulatától várva e tekintetben, mint egyáltalában mindenben, a segédelmet.

Nem kis fontossággal bír iparunkra nézve az is, hogy nincs vasutunk, teljesen el vagyunk zárva a nagy világtól. Meg vagyunk győződve, hogy némely iparcikkéinknek talán tudnánk nyugoton is piacot teremteni, de így bezárva bérczeink közé egy kis szegény területre vagyunk utalva. Elmondhatjuk magunkról, hogy e kis föld nem csak hazánk, hanem börtönünk is, mely fogva tart s melytől nincs erőnk szabadulni.

Városunk gyár-iparára nézve is áll, a mit a kisiparra mondtunk. Városunk 12 szeszgyára az olcsó és gyors szállítás hiánya miatt nem képes versenyezni az ezen előnyökkel bíró más szeszgyárakkal s hogy ipartermékeinek piacot szerezhesse, mesés árakon kénytelenek kibérelni a szomszéd falvak pálinkaméresi jogát, s hízalt marháin meg, melyek 8 mérföldnyi ut után lesóványodva érkeznek a legközelebbi vasuti állomáshoz, a drága vasuti szállítási-díj mellett, alig van valami haszon, s végül a kivitelre szánt szesz — ugyanezen oknál fogva — nem jövedelmez annyit, mint a meny nyibe került. Ilyen viszonyok mellett gyár iparunk is csak pang, s nincsen év, melyben egyik-másik gyár be nem szüntetné működését.

És ez, Kegyelmes Ur! városunk és vidékére nézve nagy fontossággal bír. A mi szeszgyáraink képezik e város és a vidék mezőgazdaságának éltető lelkét, s kereskedelmünkre és iparunkra is közvetve jelentékeny befolyással vannak.

Ha gyáraink a jelen sulyos viszonyok miatt kénytelenek működésüket beszüntetni, a környék földművelő közönsége, nem lévén hol gabonáját, marháját értékesíteni: iparszükségeit kénytelen redukálni, s ezt ismét iparosaink fogják sulyosan megérezni. Azon szoros összeköttetésben, mely a társadalom különböző osztályait összefűzi, az egyik nyomorát megérzi a másik is, de az érzi legjobban, ki mindannyi között a legelhagyatottabb: a szegény iparos.

Kegyelmes Ur! Mi őszintén feltártuk helyzetünket, elmondottuk nyomoraink főbb okait s most egész bizalommal Nagyméltóságodhoz folyamodunk, hogy ügyünket felkarolva, bajainkon segíteni méltóztassék. Mi nagyon jól tudjuk, hogy Nagyméltóságod segélyéhez egy egész ország tart számot s nem is kívánunk olyant, mely tulhajtott és az állam többi részének érdekeit csábítaná, s csupán annyit kérünk, hogy mód nyujtassék arra nézve, hogy szorgalmunk és becsületes munkánk után megélhessünk.

Ennek egyetlen módját abban látjuk, hogy Kézdí-Vásárhely város iparosai az állam részére szükséges iparcikkék szállításában részesíttessenek.

Hogy a részletekbe bocsátkozzunk, pl. egy néhány ezer katonacsizma vagy bakancs megrendelése iparosaink majdnem felerészének egy bizonyos időig állandó munkát biztosítana s legalább pillanatnyira kiemelné őket azon szánandó helyzetből, melyben jelenleg szenvednek.

Ez minden, a mit a percznyi szükség enyhítésére kérhetünk s mi hisszük és reméljük, hogy Nagyméltóságod jelen nyomorúságos, vigasztalan állapotunkat tekintetbe véve, nem késik egy pár száz iparost a bukástól megmenteni.

A mi a későbbi jövőt, illetőleg a határszéli ipar felemelését illeti, mi a magunk részéről készségesen csatlakozunk a brassói iparosok által tervbe vett „kiviteli árucarnok” felállításának eszméjéhez. Egy ily árucarnoknak Kézdí-Vásárhelyt leendő felállításához mi is hozzájárulunk, ha elég szerencsések leszünk egy bizonyos, később meghatározandó összegű olcsó hitelt a magas kormánytól megnyerhetni.

Át kell látnunk az árucarnok eszméjének helyességét s helyeselnünk kell a brassói iparosok felfogását, hogy csak olcsó hitel és egy oly közvetítő intézet által lehet iparunk lábraállítását remélni, mely folyó árban beváltsa az ipartermékeket, az iparos és fogyasztó között mint közvetítő álljon, új meg új piacot teremtsen, szabályozza a termelés mennyiségét stb. s úgy szolgálja iparunknak gondviselője legyen.

Ha a magas kormány, tekintettel a határszéli ipar nagy fontosságára, kegyes lenne az árucarnokok felállításához szükséges olcsó hitelt valamely pénztézetnél kieszközölni: hódoló tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat kellő figyelemben részesíteni Kézdí-Vásárhely városát, mely Brassó után a határszálen legnagyobb iparral bír.

Ennyiben röviden körvonalaztuk iparunk jelenlegi helyzetét, elmondottuk azon módokat, melyek által a jelenben és jövőben szomorú helyzetünkön segíteni lehetne s befejezéstül még csak annyit ohajtunk tiszteletteljesen megjegyezni, hogy jelenleg ott állunk, hogy ha a várt segély késik, iparosaink nagy része kiköltözik Romániába, a honmaradtok meg tönkre mennek s e tiszta székely város, melynek egyetlen idegen ajku lakosa sincs, mely évszázadok óta harcban és békében rendithetlen véd-bástyája volt keleten a magyarságnak, tönkre megy, elpusztul.

Magunkat Nagyméltóságod kegyes pártfogásába ajánlva, vagyunk alázatos szolgálai...

Ezen emlékirat egyhangulag elfogadtatván, felterjesztése elhatározatott.

A brassói iparosokkal való értekezletre Szöcs József polgármester és Molnár Józsiás urak megválasztatván, a gyűlés fél 12 órakor ért véget.

Ojtozi Sámuel asztalos-mester levelei.

Kézdí-Vásárhely, 1886. jun. 14.

I.

Mint hajdan Isten választott népe, a zsidó, várta a Messiást, épen oly epedő lélekkel reménykedtünk mi abban, hogy a magas kormány erdélyrészi ipari felügyelője, Binder L., és az annyi boldogító ténykedést ígérő erdélyrészi magyar közművelődési egyesület már is nagy érdemeket szerzett titkára, Sándor József ur, az erdélyi iparosok érdekében tett körültekintő Kézdí-Vásárhely várost is meglátogatták.

Fájdalom, — mint mindig és mindenben, úgy ezen reményünkben is — csalódtunk. Pedig ha alapos felvilágosítást akartak szerezni a székelyföldi iparviszonyokról, úgy jó akarat hiánya nélkül Kézdí-Vásárhelyt ki nem kerülhették volna.

No hát hiába, ők csak egy nagy gépezet kerekéi s nem mindig oda fordulnak, a hova a szükség kívánja, hanem a hova a gépész rendeli. Reájuk, mint kisebbszürü tényezőkre, nem is haragszunk, hanem arra, a ki őket ily meggondolatlan programmal elindította.

Vagy az az iparos-egyesület, mely utazási költségeket hordozta, minket a szász atyafiak mellett semmibe se vesz? Ezt nem tételhetem fel, mert elfogadta és meghallgatta küldötteinek azon valótlán jelentését, hogy Kézdí-Vásárhelyt is jártak.

Miért maradt ki e körútból Kézdí-Vásárhely épen akkor, midőn nagyon is közlrol van érdekelve, és az iparegyesületi küldöttek vigasztaló szava által új életre lett volna keltve?

De hiába! A koczka el van vetve és világosan látható, hogy Kézdí-Vásárhely érdekeire ma már senki sem gondol, s örömmel egyeznek bele mindenfelé, hogy Karthago sorsára jussan.

A tehetős iparosok egy része, pénzértékre változtatva vagyonukat, tervük szerint ma-

holnap mehetnek Moldvába. Ily kevés hasznót hajtó népség úgy is csak annyi az államélet keretében, mint porszem a tengerben. Így fogják ezt fel nemzetünk vezérferfiái, s ezért kevés figyelembe veszik sorsunkat.

Pedig jól tudhatnák, hogy bármily hatalmas nemzet is egyesekből áll, s az egyesek boldogsága képezi alapkővet az általános jóllétnek. Ha ma Kézdí-Vásárhely mint első székelyföldi iparos-város tönkre jut, meg-rázkódtatja az e megye Kézdí és Orbai járásai összes községséinek háztartási, megélhetési egyensúlyát, s csaknem száz ezer forinttal csökkentti az állam évi bevételeit is. No, ez mind ok nélküli! Nyomorultnak született, nyomorban halj meg! Az igaz, hogy ezt kel-lene hinnünk, ha saját testvéreink némely életbevágó ténykedését vesszük bonczkés alá. De én ezt, kedves polgártársak, másként fogom fel. Épen ezért e jelentéktelen mellő-zés okát is a következőkben találom.

Ma már némely tisztviselő úgy fogja fel a dolgot, hogy a nép van érte, nem ő a né-pért. Mi nem tartozunk azon szolgálalekü emberek sorába, kik feláldozva nemzeti büszkeségüket, térde-fejet hajtanak minden ár-nyék előtt, hanem méltán megvárjuk azt, hogy ha mi teljesítjük mindenben honpolgári kö-telességünket velünk szembe is hasonló szí-vélyességgel és jó akaratall járjanak el elől-járóink.

Ama sok keserű és méltán fájó csalódás, melyet érdekeink megvédésénél évek óta tapasztalunk, nem csoda, ha kimerítette is türelmünket, s megianított arra, mit a köz-mondás tart: „Segits magadon s az Isten is megsegít.” Ne fájjon hát egyiknek se e jelen-téktelen mellőzés; kérje az ég urát, ki any-nyi megpróbáltatás között mindig megvé-dett, ne hagyjon most se saját testvéreink által eltiportatni s örizzen meg kegyeleml-kenyértől s ne szoruljunk soha másra. Tanul-junk meg saját lábainkon járni, bizzunk csak a jó Istenben, mert a mit gyarló fogyat-kozással teljes ember meg nem ad: meg-adja a jó Isten.

A magas kormánynak legyen szabad figyelmébe ajánlani, hogy mióta Erdélyben külön ipari felügyelőt állított, azóta a székelyföldi szöttest Rothwascherben szövik, a házi ipart külföldön üzik. Jó lenne ennek okát is tanulmányoztatni.

Indítvány a felsőbb leányiskolák érdekében.

Gróf Angelo de Gubernatis, Magyarországról szóló művében (La Hongrie politique et sociale), egy egész fejezetet szentel közoktatási állapotunknak és rendkívül nagy elismeréssel szól abban Trefort közoktatási miniszter ur ő Nagyméltóságáról s azon gyönyörű eredményről, melyet tízennégy évi szakadatlan fáradozása a közoktatás terén Magyarországon elővarázolt. De Gubernatis e bámulatra ragadó eredmény magyarátául a miniszter urnak egy mondatát idézi, melyet 1867-ben mondott volna, az első alkotmányos miniszterium megalakulása után. Rámutatva a közoktatási és közlekedési miniszterium egymás mellett levő ajtaira, így szólott volna: „Magyarország jövődjé e két ajtó megett rejlik, iskolák és vasutak, ezek haladásunknak emeltyüi!”

S ha fontosak az iskolák a fiukra s az egykor azokból kikerülő férfiakra nézve, talán még fontosabbak a leány-gyermekeknek, a jövődöbeli anyáknak, az új nemzedék leendő nevelőinek!

Ezt bizonyítja azon aránylag elég sok felsőbb leányiskola is, a mely hazánkat másfél évtized óta mindenfelé ellepte és még ezután fogja ellepni és a melyekre nézve Magyarország nem hagyja magát tulszárnyaltatni Európa többi művelt államai által.

Nem rége felszólított (magán levélben) Camille Sée, a leány-nevelés e buzgó apostola, Franciaországban, hogy küldjek neki némi részleteket a magyar felsőbb leányiskolákról, s ezeket illetőleg néhány kérdésére feleljen.

Mivel tavaly jártam Francia- és Olaszországban épen az okból, hogy az ottani leány-lyceumokat tüzetesebben vizsgáljam és tanulmányozzam, mondhatom, hogy miu-

den pirulás nélkül felelhettem Camille Sée kérdéseire.

Szerény véleményem szerint talán csupán egy tekintetben vagyunk határozottan felülmulva az olasz és francia iskolák által sajt főképp magyar szem vehetné leginkább észre. A mint az ember lábát beteszi akár a milánói vagy római, akár a párisi vagy roueni leány-lyceumba, azonnal megérzi, hogy egy nemzeti intézménnyel van dolga, mely magából a talajból nőtt ki magát és mely megfelel minden nemzeti szükségnek, minden nemzeti aspirationnak.

Szóval, lehetetlen észre nem venni az előadásokból vagy a növendékek feleleteiből a nemzeti eszményt, a nemzeti törekvést.

Nem úgy a mi felsőbb leány-iskoláinkban. Ezek még nem felelnek meg eléggé a nemzeti szükségeknek, a nemzeti tulajdonoknak; nem specialis magyar iskolák. Érezni rajtuk, hogy ide átlptált intézmények, melyek még nem vertek elég erős gyökeret, nem honosultak meg eléggé arra, hogy nemzeti intézményekké nőhettek volna ki magukat.

Ezért is áldásteljes és messze kiható, országos jótéteménynek hinném, ha Trefort miniszter ön Nagyméltósága egy országos Congressusba összehívna Magyarország minden felsőbb leány-iskolájának igazgatóját és igazgatónőjét, tanárait és tanítónőit, szóval a felsőbb leányiskolák összes tantestületét, mind azokat, kik már szerezhettek (még pedig gyakorlatilag) némi tapasztalatokat ezen a téren és ott közösen megvitatnák azon módokat, melyek ezen iskolákat nemzetiebb intézményekké tehetnék, ugy, hogy még jobban felelhessenek meg a nemzeti szükségnek. *)

En a következő kérdések eldöntését találok legsürgősebbeknek: 1-ször. Nem tulajdonitunk-e túlságosan nagy fontosságot az iskolák bürokratikus szervezésének a felsőbb leány-iskoláknál és a bürokratikus teendőknek?

Azt hiszem, igen. Már pedig az alakításokkal való beható foglalkozás mindig elvon az ügy lényegétől. Minél több a jelenítés, a havi-, heti- és napi-kimutatás, annál kevesebb a valódi nevelés, a minek nem papirosra kell nyilvánulnia, szép, üres szavakban, hanem tettekben. Bizonyos, hogy fegyelemnek kell lenni minden nyilvános intézménnyel, a nélkül az fenn nem állhatna, hanem a rend és fegyelem nem cél, csupán egyszerű eszköz és a mint céllá válik, mint a hogy minálunk kezd azzá válni, akkor utját tévesztette és már mint eszköz sem vezethet az igazi célhoz. Nem használ többé, hanem árt. Az iskoláknak nem rugók által mozgásba hozott gépezetnek kell lennie, de élő, szerető egységnek, mely lelki életre ébreszt, értelmes, gondolkodni tudó, jellemes, erkölcsös, öntudatos honpolgárokat nevel. Ezt nem képes tenni a burocracia s annak gépies, lélek nélküli rendszere. Meglehet, hogy a német növendékekre kevésbé ártalmas, hanem tüzes vérű magyar gyermekekre csakis károsan hathat. Rajtuk megcsik néha, hogy egészen eredeti nyerseségű egyedet, műveletlen talajt kapunk kezeink közé s legfőbb törekvésünk a nevelésre kell fordítanunk, a legnagyobb önfeláldozással, a legnagyobb tapintattal. Hagyjuk tehát az alakításokkal való beható foglalkozást azoknak, kiknek nincs egyéb dolguk, és... kik nem idegenkednek egy kis szemfényvesztéstől sem. Mert valljuk meg az igazat, az a sok írka-fírka többnyire szemfényvesztés. A tettét pótolja gyakran, valamint a sok-sok üres beszéd is.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— A király adománya. Ő Felsége a Király, 500 frtot adományozott a Kézdi-Vásárhely városi és vidéki «Rudolf»-kórháznak. Ő Felségének ezen adománya a kedden tartott kórházi közgyűlésen Bráró Szentkereszty Stephanie egyleti elnök által bejelentetvén, a jelenlevő közönség felállva éljenezte meg a királyt.

*) Ez nem róna új terheket az állampénztárba, mert úgy hiszem, hogy a felsőbb leányiskolák minden tanítója szívesen viselné a személyére eső költéseket a felsőbb leányiskolák haladása érdekében.

— A kézdivásárhelyi kereskedő-ifjúság szesz pihenés után ismét életjelt adott magáról. A pünkösdi ünnepek 2-ik napján egy igen szépen sikerült májálást rendezett a Nagy Ferencz ur rétjén. Esett, de azért mégis megesett! A közönség, nem törődve az ég borús arczatával, özlött a rét felé, s már 5 óra felé a fedett tánczerem alig volt képes befogadni a megjelenteket. Megindult a tánc a szentgyörgyi kitűnő zenekar mellett s folyt szakadatlanul kitűnő jó kedvvel egész éjjelig. A négyeseket 80—90 pár táncolt. E mulatság körülbelül 50 frtot jövedelmezett a felállítandó kereskedelmi iskola javára.

— Értésítés. A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet növendékeinek folyó évi közvizsgája június 28-án délelőtt 8—12-ig, délután 3—6-ig az intézet helyiségében fog megtartatni, melyre az intézet ügyei iránt érdeklődő, a szegény kis árvákat pártfogoló és segélyező nemes közönség tisztelettel meghívatik. K.-Vásárhely, 1886. június 14-én. Székely János ref. pap, iskola-igazgató elnök. Nagy Károly, isk.-széki jegyző.

— A román ipar védelme. A román kamara osztályai a napokban egy érdekes törvényjavaslatot fogadtak el, melyből a «Revue de l'Orient» nyomán a következőket említjük fel: Mindenki, a ki oly iparvállalatot akar létesíteni, mely 25,000 franknál nagyobb tökélettel, vagy az év öt hónapján át legalább 12 munkást foglalkoztat és tökéletesített gépekkel dolgozik, a következő kedvezményekre tarthat igényt: Bármily állami vagy községi birtokban, korona-uradalomban örökre vagy 90 évre 1—5 hektárnyi telket kapnak ingyen; a vízvezető vagy lecsapoló csatornákhöz szükséges telek szintén ingyen adatik, valamint nem különben az a telek is, melyen utat, vasutat vagy lóvasutat építenek a legközelebbi hajó- vagy vasuti állomáshoz. Az iparvállalat 15 éven át teljesen adómentes. A nyersanyag, ha a gyáros kénytelen azt hozatni, vámmentesen jöhet az országba, de minisztertanács határozza meg, hogy a vállalkozó magában az országban nem kaphat-e elég nyersanyagot. A gyár készítményei a vasuton oly tarifáért szállíttatnak, melyek legfeljebb 20%-kal haladhatják meg a vasutnak önköltségeit. Ugyanily tarifáért szállíttatnak a gyárban szükségelt nyersanyagok és gépek. A behozott iparkészítmények után, ha a gyárakban kikészítettnek és azután kivitetnek, a már lefizetett vám megtérítetik. A Romániában előállított iparcikkek az állami és községi árlejtéseknél előnyben részesítendők, ha az idegen iparcikkekénél 5%-kal drágábbak is. Ha egy vagy több romániai gyár kijelenti, hogy bizonyos mennyiségű nyersterményre szükségük van és készek azért oly árat fizetni, hogy az illető termelő hektáronként annyit nyer, a mennyit egy középszerű évben egy hektár buzaföld jövedelmez: akkor a kormány az állami jószágok bérlőit kötelezi, hogy a kérdéses gyárak részére termeljék a kívánt terményt.

— A romániai vámháboru legelső áldozata egy romániai gyár. Tudvalevőleg — írják Bukarestből — a puha fára az autonóm tarifa szerint 15 frank vámot vetettek ki köbméterenkint, noha a kormány csak fél frankot hozott javaslatba. Ez a roppant vámtétel tönkre tette a galatzi Gözl-féle gyárat, mely összes faszükségletét — a Romániából kapható készlet igen csekély volt — Bukovinából fedezte. A gyár, mely mintegy 7000 embert foglalkoztat, ennek következtében a Galatztól egy órányira fekvő Remi városba helyeztetett át, mely a benderi vasut utolsó orosz állomása. Az orosz kormány a gyárnak ingyen telket és sok kedvezményt adott és a gyár számára szükséges fát most, mint átviteli árúért, a romániai vámnak mit sem fizet.

— A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely-Mikó-kollegium I—IV. osztály algyimnasiumában a jövő 1886—7-ik tanévre három segédtanári állomás töltetik be pályázat által. E három állomás közül kettő a human (magyar, latin, német, történet, földrajz), egy a reál (mathesis, mértani rajz, természetrajz s esetleg földrajz) csoport tantárgyai egyikeknek-másikának tanításával lesz összekötve, egy azonban, hogy mindenki segédtanár e

kollegiumi benlakásos felügyeletet és egy-egy osztály külön gondviselői s illetőleg privátitanítói kötelességeit is tartozik magára vállalni. Javadalom: a collegium részéről havonként fizetendő évi 600—600 frt; a közös felügyeletért benn a collegiumban egy-egy szobából álló külön lakás és fűtés; az egyes osztály feletti gondviselésért és privátiztatásért pedig a szülők részéről fizetni szokott díjazás (circa 100—150 s esetleg még több forint is). Minthogy ez állomások az egy-két év múlva rendszeresítendő rendes tanárok helyét pótolják ideiglenesen, csakis a törvények értelmében képesített egyének pályázhatnak s folyamodni akarók felhívhatnak, hogy életkorukat, végzett tanulmányaikat, tanári képesítettségüket stb. igazoló okmányaikat folyó évi július 1-ig a collegium igazgatójához adják be, jelezvén a folyamodásban, hogy ki-kik a szoros értelemben vett szaktárgyain kívül a fennebbi két csoport tantárgyai közül még melyeknek tanítására vállalkozik. Az előjáróság által megválasztottak az egyházközségi állandó igazgatótanács megerősítése után hivatnak meg s állomásaikat augusztus végével tartoznak elfoglalni.

— Hány zsidó van? A marseillesi földrajzi társulat bulletinja a zsidó lakosság számát egészen 6,377,602-re teszi. Európában van 5,407,602, Ázsiában 245,000, Afrikában 413 ezer, Oceániában 12,000. Európában Németországra esik 561,000, Angliára 60,000, Ausztria-Magyarországra 1,643,708, Belgiumra 3000, Dániára 3946, Spanyolországra 1900, Franciaországra 70,000, Görögországra 2652, Svájcra 7372, Hollandra 81 ezer 693, Olaszországra 36,239, Luxemburgra 600, Portugálra 200, Ruméliára 200,000, Oroszországra 2,552,145, Szerbiára 3492, Svéd- és Norvégiára 3000, európai Törökországra 116,000; Ázsiában: Törökországra 150,000, Perzsiára 15,000, ázsiai Oroszországra 47,000, Türkisztán-Afganisztánra 14,000, India és Chinára 1900, Afrikában: Algíra 35,000, Marakkóra 100,000, Saharára 8000, Tunisra 55,000, Tripolisra 6000, Abessiniára 200,000, Jöreményfokára 1000, Egyiptomra 8000. — Hozzátehetjük, hogy Beregmegyében egy évtized alatt a kaftában bujtatott és hónapok óta keféletlen, bozontos szakállu „új hazafiak” száma 4000-ről 18,000-re, minden községben 1-ről 99-re szaporodott és Munkácsra a keresztények számát túlhaladta. Az ungvári kath. gymnasiumban 40, a gör. kath. árvaleány-intézetben 60, az Otto Hedvig nyilvános intézetében 90 százalék zsidó tanuló van. (V. M. S.)

— Garay János összes munkáiból a 3—6. füzet is megjelent. A hatodik füzetben Ferenczi József előszava, a költő életrajza, magyarázó jegyzetek sat. vannak. Ára füzetenkint 35 kr. Kiadja Mehner Vilmos Budapest.

— Szini rovatunk a mai számból térlhiány miatt kimaradt.

Az „Ország-Világ” pünkösdi (jun. 12.) száma igazi ünnepi szám. A lap élen van Roskovics Ignác gyönyörű festményének, a „Szent Lélek eljövételének” sikerült másolata, s a kép körül Váradi Antal „A lángnyelvek” című szép költeménye. A lap többi közleményei is igen érdekesek. Így Tolnai regényén, „A jégkisasszony”-on kívül Pulszky Ferenczről „Mese a csillagfűről”, „A természet csodái” (nagysebásu képpel, mely a szepes-béai cseppkőbarlangban levő dísztermet mutatja be), „A szalonna-fa”, pompás illusztrációkkal élénkített mese Benedek Elek-től, „A Duna tündérének ünnepe”, Májustól, számos és igen sikerült illusztrációkkal, „Egy krajczárt adott”, Porzolt Kálmán elbeszélésének folytatása, „Hajnali csillag”, Longfellow költeménye Solymossy Sándor fordításában, „A hétértől” Székely Huszártól. Végül az élénken szerkesztett rovatok. Előfizetési feltételek: jan.—decz. 10 frt, jan.—júniusra 5 frt, július—sept. 2 frt 50 kr., július—deczemberre 5 frt. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 28 frt, fél évre 14 frt, negyed évre 7 frt, egy órára 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendő, kecskemeti utca 6. sz.

Saját kezébe, eredeti regény egy kötetben, írta Beniczkyné Bajza Lenke (Singer és Wolfner Egyetemes Regénytára XVI., kötet, Budapest.) A kitűnő magyar író, kinek

regényirodalmunk annyi szép és érdemes művet köszönhet, e legújabb regényében a legnehezebb s egyuttal legérdekesebb feladatokat egykét tűzte maga elé: a női sziv jellemzését, sovargásával és tévedéseivel, szenvedélyeivel és nemességével. S ki oldhatná meg e feladatot jobban, mint egy kiváló tehetségű regényíró, a ki maga is nő s ki előtt a női kebel misztériuma nem hétpecsétos levél, hanem nyitott könyv? Ebben a nyitott könyvben enged bennünket lapozni Beniczkyné Bajza Lenke, s az élvezetet, melyet ez a lapozás nyújt, csak növeli az érdekes meseszöveg, szép előadás, mely a milyen egyszerű, olyan megkapó is. E regény méltán sorakozik Beniczkyné Bajza Lenke eddigi műveivel s díszre válik az Egyetemes Regénytárnak. Ára csinos piros vászonkötésben 50 kr.

Innen-onnan.

Hálálatos öreg.

Egy 63 éves gazembert, a ki hosszú pályafutását nyílt országuton elkövetett gyilkossági kísérlettel koronázta meg, a törvényszék husz évi fogházra ítélte.

Az elnök (az elítélthez):

Jóban áll a fölfezés.

Elítélte (sirva a meghatottságtól):

Elvállalom a büntetést tekintetes törvényszék! Köszönöm, köszönöm. Istenem, Istenem, nem is mertem remélni, hogy én még olyan sokáig élhessek.

* * *

Fölösleges aggodalom.

— Vannak gyermekei uram?

— Egy leánya; de szeretnék még egy fiút, hogy nevem ki ne haljon.

— Hogy hívják önt?

— Névem Kohn.

Piaczi árak.

Kézdi-Vásárhelyt, június 10-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint	6 frt 80 kr.
„ (elegy)	„	5 frt 35 kr.
Rozs (tisztá)	„	3 frt 90 kr.
„ (elegy)	„	— frt — kr.
Arpa (tisztá)	„	2 frt 80 kr.
„ (elegy)	„	2 frt 25 kr.
Zab	„	2 frt 20 kr.
Törökbuza	„	5 frt — kr.
Kása (köles)	„	7 frt — kr.
„ (árpa)	„	24 frt — kr.
Borsó	„	5 frt 50 kr.
Lencse	„	8 frt — kr.
Fuszulyka	„	4 frt — kr.
Pityóka	„	— frt — kr.
Marhabús	kilogr.-kint	— frt 28 kr.
Disznóhús	„	— frt 36 kr.
Juh-hús	„	— frt — kr.
Szalonna	„	— frt 60 kr.
Faggyu (nyers)	„	— frt 16 kr.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Sz. 1280. tkkvi

1886.

Árverési hirdetés.

Pap György s neje kézdivásárhelyi lakos végrehajtónak Lupán Antalné sz. Bögözi Teréz k.-martonosi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyben a kérelem következtében a végrehajtási árverés 231 frt tökétkövetelés és ennek 1877. márczius 8-tól 1877. július 1-ig havonként 4 frt 33 kr, 1877. évi július hó 1-től járó 8%-os kamatai 10 frt 50 kr, 1-ső árverési kérés 20 frt, árverés-foganatosítási már megállapított, valamint jelenlegi 5 frt és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 185. §-a alapján a k.-vásárhelyi királyi törvénzközség területén levő K.-Martonos községben fekvő a k.-martonosi 95. sz. tjkvben 237. 238. hr. sz. 254 frt 10 kr, 1320-tól 1324. hr. sz. 68 frt 01 kr, 1638. hr. sz. 27 frt 01 kr, 1649. hr. sz. 27 frt 01 kr, 1756. hr. sz. 22 frt 01 kr, 2106. hr. sz. 10 frt 01 kr, 2508. hr. sz. 2 frt 01 kr, 2560 hr. sz. 8 frt 01 kr és 2845 hr. sz. 10 frt értékű ingatlanokra a fennebbi ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1886. évi június hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája K.-Martonos községbe a község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át telek-könyvi testenként készpénzben vagy az

1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött
kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t.
cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék
mint telekkönyvi hatóság üléséből 1886.
évi márczius hó 17-én.

Sz. 853. 1886.

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbírósg mint
telekkönyvi hatóság közhirrét teszi, hogy
a kir. kinestár végrehajtónak Szőresei
Teréz végrehajtást szenvedő elleni 411
frt 65 kr tőke követelés és járuléka
iránti végrehajtási ügyében a kovásznai
kir. járásbírósg területén levő, Szőresei
községében fekvő, Szőresei Teréznek a
szőresei 550 sz. tjkvben A+1. r. 6--10.
hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból 1/4 rész
tulajdonjára 273 frt kikiáltási

árban, 15. r. 960—966. hr. sz. alatt fog-
lalt ingatlanokból 1/4 rész tulajdon-
jára 106 frt 30 kr kikiáltási
árban, 16. r. 1210. hr. sz. a. foglalt in-
gatlanokból 1/4 rész tulajdonjára 69 frt 70 kr kikiáltási árban és
így összesen 449 frtban ezennel megálla-
pított kikiáltási árban az árverést elren-
delte és hogy a fennebb megjelölt inga-
tlanok az 1886. évi július hó 9-ik napján
délelőtti 9 órakor Szőresei község házánál
megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alul is eladni
fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlanok becsárának 10 százalékát
készpénzben vagy az 1881. évi LX.
törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi no-
vember 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött
kezehez letenni, avagy az 1881. évi 60.
t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi
hatóság Kovásznán, 1886. évi április hó
17-ik napján.

RUHASZÖVETEK

csakis tartós juhgyapjúból, középtermetű férfiak számára

3.10 méter)	4 frt 96 krért	jó	juhgyapjúból,
egy)	8 frt — krért	jobb	
ruhára)	10 frt — krért	finom	
	12 frt 40 krért	egész fin m	

Utazó-plaidék (nagy kendők) darabonként 4 frttól 5, 8, 12 frtig. Kiváló finom
öltönyöket, nadrágokat, felöltőket, kabát- és esőköpeny-szöveteket, katona-posztót,
aba-posztót, egyenruha-posztót, kamngarn, cheviot, trico, női és teke-asztali, peru-
vien, dosking szöveteket ajánl

Alapítottatt

STIKAROFESKY JÁNOS

1886-ban.

gyári raktára BRÜNNBEN.

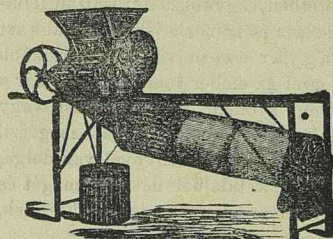
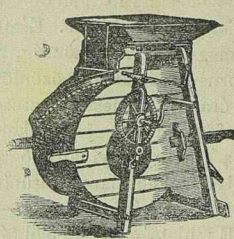
Minták bérmentve küldetnek; a szabómester uraknak minta-kártyák bérmen-
tetlenül; postai utánvét mellett küldemények 10 frton felül bérmentesen.

Allandó posztó-raktárom van, mely több értéket képvisel 150,000 frtnál o. é.
és így önként érthető, hogy nagy üzletemben sok 1—5 méter hosszú maradék
van s kénytelen vagyok az efféle maradékokat nagyon leszállítva,
az előállítási áron eladni. Minták ezekből nem küldhetők, de a
nem tetsző maradékok becséréltetnek vagy a pénz visszaadatik. (Megjegyzem,
hogy más czégek becsérélik a maradékokat is talán még rosszabb portékával, de a
pénzt vissza nem adják).

Csaló czégek utánzásai miatt kénytelen vagyok a hirdetéssel felhagyni; ké-
rem tehát a t. cz. megrendelőket, tartsák meg emlékükből szolid czégemet, s mi-
kor szükségük lesz, szerencsétlenségem becses megrendelésükkel, melyeket a leg-
nagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Levelek elfogadtatnak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia
nyelven. (17—20)

Allandó GAZDASÁGI GEPRAKTAR Sz.-Udvarhelytt.

Riemer Ede

(ezelőtt WASS és RIEMER)

Székely-Udvarhelytt

ajánlja a nagyérdemű közönségnek saját raktárán levő gazdasági
gépeit, u. m.:

KÉZI CSÉPLŐK, fekvő és oszlopjárgányu tisztító szer-
kezettel és a nélküli cséplőkészleteit 12 és 4 ló befogására;
konkolyválasztók buza, rozs, árpa és zab tisztítására,
rosták (Baker-rendszer) a legújabb szerkezettű felső és alsó rázó
művel, szecskavágók, répvágók, vetőgépek, láncboronák, rézsut-
boronák, rétyaluk stb.

I kézi téglavető gép, a melylyel naponta 3 ember kevés gyakor-
lat után 2—3000 téglát csinál.

Községeknek:

soproni Seltenhofer Frigyes és fia uraktól Csik-, Udvarhely- és
Háromszékmegyébe több mint 30 községnek a legnagyobb meg-
elégedésére szállított kitűnő munkaképességű, szilárd szerkezetű
és olcsó

tűzfecskendők és tűzoltó

szerelvényeket.

Egyházmegyéknek:

több mint 15 községnek felállított új forgalható, vaskoronájú ha-
rangokat, minden hangért az orgona szerint teljes fele-
lősséget vállalván.

Több hazai gép- és a legjobb hírnévnek örvendő soproni fecs-
kendő- és harang-gyárossal kötött előnyös szerződéseimnél fogva
azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az általam ajánlott gépek
bármelyikét az itteni raktáron vagy bármely vasuti állomáson bér-
mentve, fuvar nélkül, budapesti árak szerint adhatom át 2—3 évi
részletfizetésre.

Midőn e rendkívüli előnyt a n. é. közönség becses figyelmébe
ajánlom, kérem szíves megbízásait és maradtam

kiváló tisztelettel

RIEMER EDE.

4—40

Budapesti árak itt helytt vagy bármely vasuti állomáson bérmentve.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

KELETI VONAL.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1886. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1886. június hó 1-től.

Állomások		303. személyv.	319. vegyes v.	301. gyorsvon.	Állomások		303. személyv.	319. vegyes v.	301. gyorsvon.
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.12	10.07	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	Reggel	Délután			(érk. ind.)	12.37	10.30	
Botfalva	"	6.22	2.55		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	2.11	12.24	
Földvár	"	6.45	3.19			(érk. ind.)	2.34	12.41	
Mogyorós	"	7.01	3.38		Nagy-Enyed	"	2.55	1.12	
Apáca	"	7.19	3.57		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	3.31	2.00	
Köpecz	"	7.33	4.17			(érk. ind.)	3.36	2.15	
Agostonfalva	"	7.54	4.36		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	4.09	3.02	
Alsó-Rákos	"	8.01	4.47			(érk. ind.)	4.11	3.12	
Homoród	"	8.19	5.58		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56	5.30	
Kacza	"	8.45	5.42			(érk. ind.)	6.31	8.00	6.03
Bene	"	9.01	6.02		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.00	4.05	9.13
Erked	"	9.22	6.33			(érk. ind.)	10.15	4.50	9.18
Héjasfalva	"	9.43	7.01		Budapest	(érk. ind.)	6.30	10.00	2.15
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	10.10	7.37						
Medgyes	(érk. ind.)	10.29	8.01						
		10.39	8.26						
		11.54	9.43						

Brassóból Bukarest felé a gyorsvonat indul reggel 5 óra 40 perczkor, a vegyes vonat délután 1 óra 55 perczkor.

Nyom. Szabó Albertnél Kezdi-Vásárhelytt.